

Список використаних джерел

1. Мультимедійна платформа «Українформ». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2806681-sogodni-rokovini-pocatku-rozstriliv-ukrainskoi-eliti-v-urocisi-sandarmoh.html>
 2. Ткачова Л.І. ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ ПРОЛЕТАРСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ВАПЛІТЕ. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.history.org.ua/?termin=Vilna_akademii
 3. ТСН. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://tsn.ua/special-projects/kdb/>
 4. Щоденна українська газета «день» Україна Incognita. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://incognita/day/kyiv/ua/marko-voronij.html>
 5. Відкритий список. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://ua.openlist.wiki>
-

Глоба А. О., здобувачка вищої освіти 1 курсу, група ФАМ-201
Науковий керівник – **Мельник О. Є.**, к.філос.н., доцент
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

МОДА В ЖИТТІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

25 лютого 2021 року виповнилось 150 років з дня народження української письменниці, талановитої Лесі Українки. Мода займала особливе місце в житті Лесі [2].

В епоху Лесі Українки кінець 19 — початок 20 століття мода переживала переломний період переходу на стиль модерн, тобто багато жінок хотіли виділятися із натовпу. З одного боку, у тренді досі були незручні корсети, які забезпечували надтонку талію, а з іншого — модниці все частіше відмовлялися від суконь на користь сорочок і довгих спідниць, у яких було зручніше рухатися [2].

Відомо, що у 1908 році жінки відмовляються й від корсета. Все завдяки французькому дизайнеру-реформатору Полю Пуаре, який ввів у моду легкі сукні, що не сковують рухів і дозволяють вільно дихати. Жінки цієї епохи все більше комунікують у суспільстві, вони стають мобільнішими і відстоюють власну думку. Для цього їм необхідний комфортабельний гардероб, який дозволяє виразити свою індивідуальність через зовнішній вигляд [2].

Леся Українка є однією з активних феміністок того часу. Її стиль можна назвати консервативний, вона хотіла щоб її сприймали й в чоловічому просторі. Як представник української інтелігенції поетеса із розумом ставилася до свого гардероба і не використовувала одяг для пошуку визнання та уваги [2].

В Україні на той період у Львові та в Києві були модні будинки, де працювали дуже професійні майстри. Вони піддивлялися моді в польській періодиці, а там друкували фасони Парижу та Відня, так як Леся була із заможної сім'ї, вона часто туди їздила і купувала сукні, не тільки в Україні.

Свідки того часу зауважують, що Олена Пчілка (мама Лесі Українки) була просто архімоднецею, вона була такою жінкою, яка любила і яка на цьому зналася і одягалася відповідно. І от цю всю свою любов вона привила своїм донькам, і Лесі зокрема. Також цікаво знати, що Олена Пчілка привозила в Париж вишиванки на виставки з різних територій України. Вона поєднувала сучасну моду з українським.

І справді, Леся Українка полюбляла все українське. Зокрема, на багатьох світлинах Леся та її родина позують у вишитих сорочках, вінках та коралях. Жительки міста вбиралися в українське на свята та з нагоди урочистих подій [2].

Звісно потрібно сказати, що на дрес-код Лесі Українки впливала її хвороба, вона не все могла одягати. Практично на всіх сукнях ми не спостерігаємо прикрас, але знаємо кілька портретів з братом Михайлом, де вона стоїть уже в етностилі і де в неї на шії гердани – це дуже позиціонує, бо жінки того часу, якщо сукні були декольтовані носили бархатні стрічки на шії до яких чіплялися різні красиві брошки, то як раз у гардеробі Лесі Українки була така прикраса. Також раніше вважалося, якщо родина статна, то чим більше гарного намиста, тим самим вони показують заможність. В дорослому житті Леся не так багато використовувала намист, тобто в неї була все ж таки скромність.

Українська письменниця й перекладачка Оксана Старицька-Стешенко згадує Лесю Українку так: "Леся... завжди була у центрі уваги. Коли вона пережила операцію, то носила мітенку на лівій руці (щоб приховати прооперовану руку, яка була вражена туберкульозом) і ходила з палицею. Достатньо було їй чимось загорітися, вона ставала неймовірно привабливою.» [1].

Після 97 року мода міняється, і ми це чітко можемо побачити на світлині, де зображені Леся Українка і Ольга Кобилянська. Тут ми уже бачимо геть інший дизайн сукні - вузький рукав, цікаво іще те, коли прочитаємо листи Лесі, навіть про це пише, що вона собі зробила модну блузку із вузьким рукавом, і говорить якщо я вийду то всі будуть подивовані і що вона буде всіх чарувати своїм модним стилем. Із цього ми бачимо вона чітко знала і відчувала, тобто слідувала за модою.

Далі кольорова гама змінюється в унісон із характером та емоційним станом — доля геніальну жінку не милувала. Кажуть, вона була людиною категоричною та не дуже комфортною у спілкуванні, і це помітно з одягу: стриманість, навіть аскетичність, прогресують разом із хворобою і важкими випробуваннями. Деінде з'являються грайливі рукави-буфи, як на відомій світлині з матір'ю, Оленою Пчілкою, але то більше данина бонтону [2].

Зрідка бачимо мереживо — як та хустка на знаменитому портреті пензля Івана Труша, через продаж якого польському шляхтичу письменниця повністю розірвала відносини з художником. Константою її персонального стилю був традиційний український костюм: любов до рідної мови і культури йшли із сім'ї. В дитинстві й у дорослому віці вона часто вдягала народний стрій та інколи заміняла ошатну батистову блузу вишиванкою, поєднуючи її із довгою спідницею з високою лінією талії. Українкою в українському вона й увійшла в історію, і тепер під бронзою національної героїні нам важко розгледіти жінку, яка могла любити бантики і перли"[2].

Одного разу, подорожуючи Кримом, Леся настільки закохалася у цей край, одяг місцевих жителів, колоритний побут, вишиті килими, що зібрала цілу колекцію узорів. Леся добре вишивала сама і певний одяг створювала самостійно. Та, зрештою, більшість вбрань мисткиня шила на замовлення або купувала у крамницях, які помалу з'являлися на території Європи [2].

Зазначимо, що Леся Українка, як і багато інших жінок її покоління, найбільше любила носити сорочку і спідницю замість сукні. Ці елементи гардероба були символічними. Тоді жінки робили лише перші спроби влитися у чоловічий простір. До цього мати право виражати свою думку і висвітлювати її через імідж було надано лише чоловікам. Оскільки жінки почали претендувати на новий статус у суспільстві, їм потрібно було бути активними й мобільними не тільки духовно, але й фізично. Саме тому на зміну незручним сукням приходили сорочки і довгі спідниці, які остаточно закріпилися у другій половині 19-го століття. Леся Українка не лише зналася на моді, але й була двигуном феміністичних трендів. Поетеса формувала нову культуру ставлення до жінки, і мода у певному сенсі допомагала їй у цьому [3].

Щоб глибше познайомитися і зрозуміти взагалі дрес-код Лесі Українки, потрібно прочитати її твори, а особливо показовий є її пізній твір «Лісова пісня». Звернувши увагу, як вона дає характеристики і описує одяг персонажів, як вона приземляє одяг Килини і як вона виглядає такою огрядною, у сільському костюмі, вона це добре знала і описувала. У Лукаша була вишита сорочка білим по білому, а Мавка фактично це Леся. Прочитавши цей твір можна побачити наскільки він автобіографічний, це людина яка оджила замкнено в лісі, а Леся замкнено в тому своєму середовищі, тому що вона не могла собі фізично дозволити бути активною.

Отже, Леся Українка – це великий приклад для наслідування незламаної та сильної духом постаті. Вона виступала етнокультурним маркером свого часу, навіть не тільки своєю творчістю, але й зовнішнім виглядом.

Список використаних джерел

1. Створювала власні тренди: улюблені модні образи Лесі Українки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.volynnews.com/news/all/stvoriuvala-vlasni-trendy-uliubleni-modni-obrazy-lesi-ukrayinky/> (дата звернення 15.03.2021). – Назва з екрана.
2. Стиль поетеси: З чого складався гардероб Лесі Українки [Електронний ресурс]. – <https://official-online.com/lmoda/trendy/lesia-ukrainka-wardobe/> (дата звернення 15.03.2021). – Назва з екрана.
3. Якою була мода в епоху Лесі Українки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://harpersbazaar.com.ua/fashion/trend/yakoyu-bula-moda-v-epohu-les-ukranki/> (дата звернення 15.03.2021). – Назва з екрана.

Коробко В. В., здобувачка вищої освіти 1 курсу, група ПУА-201

Науковий керівник – **Колєватов О. О.**, к.і.н., доцент

Національний університет «Чернігівська політехніка» (м.Чернігів, Україна)

РОЗВИТОК ДРУКАРСТВА В УКРАЇНІ В XV-XVII СТ.

Споконвіку книги мали дуже велике значення для людини. Ще з давніх-давен усі намагалися якимось чином зберегти та передати інформацію. Раніше це робилося за допомогою наскельних малюнків або за допомогою орнаментів, а пізніше люди навчилися та почали писати. Спочатку це відбувалися вручну, писали на клаптиках паперу чи на папірусі, потім почали збирати написані листи у томи. Але згодом люди почали писати літописи та книжки. Найперші книжки виготовлялися зі шкіри тварин, папірусу, бамбуку, кори дерев, листя, глини, або навіть шовку. Спочатку вони почали з'являтися в Європі приблизно в XIII столітті та виготовлялися доволі довго, адже писалися вручну і коштували дуже дорого, тому книжки могли собі дозволити лише дуже заможні люди. Потім, при церквах та монастирях, почали з'являтися скрипторії – майстерні, у яких переписувалися книги та тексти, але це була дуже довготривала та не проста праця.

Але людський розвиток не стояв на місці, тому згодом, під час піднесення розвитку ремесел, почали з'являтися друкарні, які ознаменували новий прорив у книгописанні. Найперша друкарня з'явилася у Китаї, але це питання доволі спірне, тому що саме в Європі, у Німеччині, ідейником та новатором встав Йоган Гутенберг.

Щодо друку слов'янською мовою та друкарство в Україні можна сказати наступне. У 1491 році у Кракові друкар Швайпольт Фіоль видав три, одні з найперших, книги: